

**NSB AS
Revisjon
Driftsoperativt senter (DROPS)**

TILSYNSRAPPORT NR. 2015-03

1	Bakgrunn og mål	3
2	Konklusjon.....	3
3	Avvik.....	4
4	Observasjoner	4
5	Andre forhold.....	4
6	Om tilsynet	5
6.1	Administrative data	5
6.2	Gjennomføring	5
6.3	Omfang	5
6.4	Kriterier	5
6.5	Om avvik og observasjoner.....	5
6.6	Tilsynsrapport.....	6
6.7	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk	6
6.8	Tilbakemeldinger etter tilsyn	6
	Vedlegg 1 - Hjemmelstekster	7

1 Bakgrunn og mål

NSB AS har sikkerhets sertifikat til å drive persontrafikk i medhold av jernbaneforskriften. Revisjonen tok for seg ansvar og organisering av NSB DROPS (Driftsoperativt senter), beliggende i Oslo.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt NSB gjennomfører sin virksomhet i samsvar med jernbanelovgivningen. Revisjonen ble gjennomført med spesiell vekt på sikkerhet på operativt nivå, med hovedvekt på kommunikasjon mellom DROPS og operativt personell, og oppfølging av betingelser, forutsetninger eller vilkår som er gitt i sikkerhets sertifikat eller tillatelser.

Revisjonen ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte årsprogram for tilsyn.

2 Konklusjon

NSB DROPS framstår å være bemannet med kompetent og engasjert personell som er bevisst på hva de oppfatter som sin rolle når det gjelder trafiksikkerhet. DROPS har ikke noe ansvar for trafiksikkerheten ved framføring av tog. Allikevel utfører DROPS oppgaver som har betydning for trafiksikkerheten. Dette er beskrevet i prosedyrer, funksjonsbeskrivelser og opplæringsplaner. Enheter i NSB med ansvar for trafiksikkerheten, som er overordnet DROPS, vurderer ikke eller kvalitetssikrer ikke de beskrivelsene av oppgaver i DROPS som har betydning for trafiksikkerheten.

NSBs resultatenheter kan forbedre sine beskrivelser av arbeidsoppgaver som utføres av DROPS og som kan ha betydning for trafiksikkerheten og oppfølgingen av disse.

Rapportdato: 26.05.2015

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør
Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signaturer

Geir-Rune Samstad
Revisjonsleder

3 Avvik

Avvik 1

NSB har manglende oppfølging av risikovurderinger som er eldre enn 2011 og har tilhørt Driftsoperativt senter.

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 6-2

Revisjonsbevis:

1. NSB har ikke tatt stilling til hvorvidt risikoanalysene som er eldre enn 2011 tilhører DROPS' ansvarsområde.

Merk: DROPS ble i 2011 omorganisert og fikk en ny rolle i NSBs organisasjon. I oversikten av risikovurderinger som gjelder for DROPS som ble oversendt i forbindelse med denne revisjonen var flere av risikovurderingene fra før 2011. Statusen til risikovurderingene fra før 2011 er uklar.

4 Observasjoner

Observasjon 1

NSBs beskrivelser og oppfølging av ansvar og myndighet hos Driftsoperativt senter kan forbedres.

Revisjonsbevis:

1. Resultatenheten Riks opplyser at DROPS utfører transportledelse på vegne av NSB og har ikke ansvar og myndighet når det gjelder trafiksikkerhet. NSB har ikke kunnet framvise vurderinger som underbygger og konkluderer med at DROPS ikke utfører eller har oppgaver som er av trafiksikkerhetsmessig betydning.

Merk: I dokument VK-00178 "Oversikt over ikke-operative funksjoner med betydning for trafiksikkerheten" fremgår det at funksjoner i DROPS er identifisert til å ha betydning for trafiksikkerheten.

Risikovurdering ved omorganiseringen i 2011 beskriver at DROPS utfører oppgaver i grensesnittet med betydning for trafiksikkerheten, og at dette må avklares.

2. DROPS utarbeider prosedyrer, funksjonsbeskrivelser og opplæringsplaner for sitt personell med blant annet beskrivelser av oppgaver som er av sikkerhetsmessig betydning. Dokumentene blir ikke akseptert eller godkjent av ansvarlig enhet for trafiksikkerhet.
3. DROPS gjennomfører risikovurderinger etter enkel metodikk ved avvik i trafikken. Innholdet i disse risikovurderingene er ikke styrt fra Riks og Øst.
4. Ved jernbanehendelsen på Bestum stasjon var DROPS en del av hendelseskjeden. DROPS kunne ikke framvise oppfølgingen av denne jernbanehendelsen.

Merk: Revisjonen fikk ikke verifisert hvordan hendelsen er fulgt opp ettersom oppfølgingsansvaret ligger hos en annen enhet.

5 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

6 Om tilsynet

6.1 Administrative data

Rapport nr.:	2015-03
Saksnr.:	15/46
Virksomhet:	NSB AS
Kontaktperson:	Bjørn Forsmo
Revisjonslag:	Geir-Rune Samstad, revisjonsleder
	Mette Mjelstad, fagrevisor
	Kåre Bøklepp, fagrevisor
	Tone Gotheim, observatør

6.2 Gjennomføring

Virksomheten har gitt nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Formøte:	3.3.2015
Åpningsmøte:	24.3.2015
Feltarbeid:	23.3.-24.3, 26.3.og 8.4.2015
Sluttmøte:	9.4.2015

6.3 Omfang

Tilsynet er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos NSB AS. Den omfattet følgende aktiviteter og enheter: Driftsoperativt senter (DROPS) i Oslo.

Målet med revisjonen var å avklare hvorvidt NSB har oversikt over eller identifisert de grensesnitt som kan være av sikkerhetsmessig betydning for DROPS, og om personellet i DROPS er kjent med hva som er deres ansvar når det gjelder trafikksikkerhet.

6.4 Kriterier

Tilsynskriteriene er kravene som er stilt i jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: <http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/>.

6.5 Om avvik og observasjoner

Tilsyn er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe objektive bevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for revisjonsfunnene. Statens jernbanetilsyn grupperer revisjonsfunnene i avvik og observasjoner.

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav i eller i medhold av lov.

Observasjon er forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til det.

Vi forventer at virksomheten vurderer observasjoner og håndterer disse slik at de ikke utvikler seg til/bidrar til avvik.

6.6 Tilsynsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering. Det vil si at tilsynsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Tilsyn er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

6.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel at virksomheten innen en tidsfrist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak både for å fjerne avvikene og årsakene til disse og å evaluere effekten av gjennomførte tiltak. Pålegg gis i et oversendelsesbrev der denne rapport følger som vedlegg.

På tilsynets hjemmeside er det gitt nærmere beskrivelse av tilsynets [oppfølgingsprosess](#) og veiledning om [avviksoppfølging](#)

Tilsynet kategoriserer ikke avvik i forhold til alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Der vi avdekker vesentlige mangler, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetscertifikatet/tillatelsen tilbake. Vår hjemmeside gir mer informasjon om [sanksjonsmiddelbruk](#).

6.8 Tilbakemeldinger etter tilsyn

Via nettsidene våre kan dere gi synspunkter om revisjoner og andre tilsynsaktiviteter. Statens jernbanetilsyn skal bidra til at sikkerheten på jernbanen blir tilstrekkelig god. Revisjoner og andre tilsynsaktiviteter er et viktig virkemiddel. Arbeidet krever mye personell og tid både fra oss og dem vi fører tilsyn med. Derfor er det viktig at tilsyn gjennomføres mest mulig effektivt og etter hensikten. For å bli stadig bedre ønsker vi synspunkter på arbeidet vi utfører. Tilbakemeldinger kan gis via nettsidene på: [Statens jernbanetilsyn - Tilbakemeldinger etter tilsyn](#).

Vedlegg 1 - Hjemmelstekster

Sikkerhetsstyringsforskriften § 6-2. Oppfølging og oppdatering av risikovurderinger

Jernbanevirksomheten skal systematisk følge opp forutsetningene for, avgrensningene og resultatene av risikovurderingene. Jernbanevirksomheten skal gjennomføre nødvendige tiltak for håndtering av risikoer identifisert i risikovurderinger, eventuelt i samarbeid med andre jernbanevirksomheter og/eller tredjeparter.

Ved endringer i forutsetninger eller avgrensninger av risikovurderinger, eller når det foreligger annen ny kunnskap av betydning for vurderingene, skal risikovurderingene oppdateres.

Jernbanevirksomheten skal ha oversikt over utførte risikovurderinger, samt deres gyldighetsstatus, forutsetninger og avgrensninger. Det skal sikres samsvar mellom vurderinger som utfyller eller bygger på hverandre.